

Zöld fejezetek Pécs szívében

A Duna-Dráva Cement Kft. Zöld megoldás pályázatának segítségével a Csorba Győző Könyvtár külső tereit Élő Tudáskertté és Zöld Oázissá formáltuk, ahol a természetmegfigyelés, az irodalom és a technológia egy közösségi tanulóterben találkozik. Az Élő Könyv QR-kóddal elérhető fejezetei, a ZöldLabor szenzorai, a függőleges kert és a Zöld Térkép együtt tették kézzelfoghatóvá a fenntarthatóságot.

A Csorba Győző Könyvtár korábbi zöld-könyvtári törekvései is egy olyan intézmény megteremtésére irányultak, amely működésében, szolgáltatásaiban és mindennapi döntéseiben is a környezeti fenntarthatóságot helyezi előtérbe. Hosszú távú célunk, hogy a könyvtár ne csupán tudásközvetítő hely legyen, hanem a felelős, környezettudatos gondolkodás egyik helyi központja is. Munkatársaink ezért Zöld munkacsoportot hoztak létre, amely rendszeresen áttekinti a működésünkhöz kapcsolódó folyamatokat, és javaslatokat dolgoz ki azokra a megoldásokra, amelyek segítségével – a rendelkezésre álló lehetőségeken belül – így még tudatosabb, környezetbarát intézményi működést tudunk kialakítani. A zöld programjaink mellett létrehoztunk a Belvárosi Fiókkönyvtárunkban egy *Magkönyvtárt* és egy *Szobanövény cserepontot* is, ahol az érdeklődők egész évben használhatják ezeket a szolgáltatásainkat nyitvatartási időben.

Mindemellett zöld tematikájú könyvtári polcokat alakítottunk ki, amelyek a fenntarthatósággal, természetvédelemmel és környezetbarát mindennapokkal kapcsolatos könyveket gyűjtik egy helyre. Rendszeresen szervezünk olyan rendezvényeket, előadásokat és workshopokat, amelyek segítik a látogatókat abban, hogy közelebb kerüljenek a tudatos, fenntartható életmódhoz, és megtalálják azokat a kis lépéseket, amelyeket aztán saját életükben is könnyedén megtehetnek. Törekvéseink nem csupán információátadásra irányultak: aktív szerepet vállaltunk egy élhetőbb, felelősebb jövő megteremtésében. Hiszünk abban, hogy közösségi térként a könyvtár lehetőséget ad a párbeszédre, az együttműködésre és a jó gyakorlatok megosztására is.

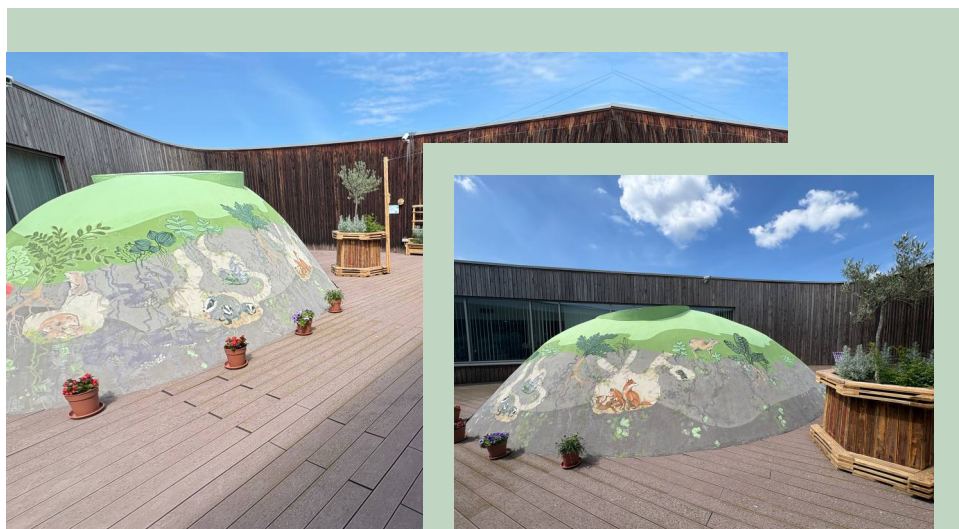
Élő Tudáskert és Zöld Oázis: a természet és tudás találkozása Pécsen

Az elmúlt időszakban megvalósítottuk a Duna Dráva Cement Kft. Zöld megoldás pályázatának segítségével az *Élő Tudás-*

kert és Zöld Oázis projektünket, melynek során a könyvtár külső tereit élő, interaktív felületekké alakítottuk. Célunk az volt, hogy intézményünk a fenntarthatóság, a közösségi tanulás és az élményszerű környezeti nevelés helyi központjává váljon – és ezt a pályázat anyagi támogatásával, közösségi összefogással, szakmai partnerekkel és lelkes önkéntesekkel el is értük.

Élő Tudáskert – Belvárosi Fiókkönyvtár

Udvarunkat tematikus kis kertté formáltuk, ahol magaságyásokat és rovarhotelt építettünk a beporzók, pillangók és hasznos élőlények támogatására. A kertet QR-kódos táblákkal láttuk el: a kódok irodalmi részletekre, ismeretterjesztő tartalmakra és rövid hanganyagokra vezettek, melyeket a zöld munkacsoport tagjai szolgáltattak meg. A kert így Élő Könyvvé vált: minden ágyás egy-egy „fejezetet” mesél el, a növények pedig – a digitális tartalommal összekapcsolva – a fenntarthatóság történetét adják át. Ezzel olyan módszert hoztunk létre, amelyben a könyvtár pe-

Hosszú távú célunk, hogy a könyvtár ne csupán tudásközvetítő hely legyen, hanem a felelős, környezettudatos gondolkodás egyik helyi központja is

dagógiai és digitális ereje találkozott a közösségi kerttel, és amelyről tudomásunk szerint nem volt még hazai példa.

A kerthez mini "ZöldLabor"-t is kapcsolunk, amely talajnedvesség-, hőmérséklet- és páratartalom-érzékelőkkel gyűjt adatokat. A mért értékeket a könyvtárban elhelyezett tableten valós időben jelenítjük meg, így az iskolai csoportok és látogatóink közvetlenül figyelhetik a környezeti változásokat. Az adatokhoz olvasmányajánlókat kapcsolunk, így a természet megfigyelése és az irodalom új tanulási ösvényeken fonódott össze. A megoldásunk egy „low-tech smart garden” lett, amelyet diákok is könnyen kezelhetnek, miközben a fenntartható vízhasználat és a klímátudatos kertgondozás gyakorlata kézzelfoghatóvá vált.

Zöld Oázis – Tudásközpont

A program másik pilléréként létrehoztuk a Zöld Oázist: a Tudásközpontban található gyermekkönyvtári terasz falán felépítettük a Függőleges Kertet, a magasságyások futtatórendszeréhez kapcsolódva a növények nemcsak az ágyásban, hanem függőlegesen is teret hódítanak. A kertbe olyan növények kerültek, amelyek jól bírják a helyi klímát. Fűszernövények, japán lonc, futórózsa; ezek a növények a beporzóknak kedveznek. A most növekvő falkert, mely igazi pompáját jövőre nyeri majd el, egyszerre szolgál dekoratív és oktatási célt: megmutattuk, hogyan zöldíthetők a városi felületek kis alapterületen is, miközben javítjuk a mikroklímát, csökkentjük a porterhelést, és hozzájárulunk a levegő tisztításához.

A teraszon lévő kupolára Pálinkás Mariann festőművész alkotása került. A fest-

mény elkészülésében aktív szerepet vállaltak a Zöld munkacsoport tagjai és az önkéntes kollégák. A festmény az erdő, a rét és a közösségi kert élőhelyeit, növényeit jeleníti meg. Közösségi és művészeti dimenzióval gazdagítja programunkat, hogy a kancsil könnye című mesejátékot a kerthez adaptáltuk. A történet szereplői azok az állatok, amelyek a kert festményére is felkerültek, így a gyerekek számára természetes hidat képeztünk a játék és a tanulás között. A mese útját követve hat, egymást követő állomáson haladnak végig: minden állomáson a kerthez kapcsolódó, életkornak megfelelő feladatot oldanak meg. A dramatikus keret és a térhez illeszkedő tevékenységek abban segítenek, hogy a cselekmény élménnyé sűrítse a tudást, az élmény pedig hosszabb távon is megőrizhetővé tegye a megszerzett ismereteket.

Oktatási és közösségi beágyazottság

Az Élő Tudáskert és a Zöld Oázis élményszerű, vizuális és játékos tanulási terekké váltak, amelyeket beépítünk az iskolai csoportok foglalkozásaiba és a könyvtári programokba. A természet, az irodalom és a művészet találkozása új pedagógiai eszköztárral gazdagítja közösségünket: a QR-kódos „hangos fejezetektől” a festményhez kapcsolódó mesejátékon át a valós idejű környezeti megfigyelésekig.

Közreműködők és fenntarthatóság

A megvalósításban együtt dolgoztunk Zöld munkacsoportunk tagjaival, a Tölgyek és Urak Kft.-vel (akik a magasságyások rendszerét alakították ki), a Westropa kertészettel, Pálinkás Mariann festőművésszel, kertészeti és környezetvédelmi szakemberekkel, valamint önkéntesekkel.

A projekt szerves részeként elindítottunk a Zöld kulturális programsorozatot is, amely során a témához kapcsolódó gyermekkönyv-bemutatókat, workshopokat szerveztünk. Mindemellett a pályázatban vállaltuk a létrehozott kertek és közösségek hosszú távú gondozását: napi rutinjainkba beépítettük az ápolási feladatokat, az adatgyűjtést és a szemléletformáló tartalmak frissítését.

Ezzel a fejlesztéssel a könyvtár többé nem csupán könyvek otthona lett, hanem élő labor és közösségi tanulóter: itt a természet megfigyelése, a technológia használata és az irodalom szeretete egyszerre formálhatja környezettudatosabbá az olvasókat. Tapasztalatunk szerint a kert, a ZöldLabor és az interaktív felületek együttese nemcsak tudást ad, hanem közösséget is épít – mintát kínál arra, hogyan lehet közintézményekben kézzelfoghatóvá tenni a klímátudatosságot.

Az Élő Tudáskert és a Zöld Oázis megvalósításával egy zöldebb, nyitottabb és inspirálóbb könyvtári környezetet teremtettünk, ahol a fenntarthatóság nem külön program, hanem mindennapi gyakorlat. A történetünk most már valóban a növényekkel együtt nő tovább – fejezetről fejezetre.

